

Brug naar de toekomst

De herdenking van de Slag om Arnhem

Brug naar de toekomst: De herdenking van de Slag om Arnhem

Offerte
Gemeente Arnhem

BMC

20 april 2023

Classificatie : Intern gebruik

Namen adviseurs :

- drs. G. Luiten
- H. Uffen MSc CMC
- P.A. van Aken MA

Projectnummer : PO035359

Foto voorpagina : Defensie

Inhoudsopgave

H1 De herdenking van de Slag om Arnhem	1
1.1 Motie 'Een brug naar de toekomst'	1
1.2 Uw vraag	2
1.3 Aandachtspunten	2
H2 Onze aanpak	4
2.1 Plan van aanpak	4
H3 Projectteam	7
3.1 Projectteam	7
3.2 Begeleidingsgroep	8
3.3 Uitgangspunten en risico's bij het uitvoeren van de opdracht	8
H4 Investerings	10
Tot slot	11
Bijlage 1 Lijst van de interviewen personen	13

Dit document (inclusief eventuele bijlagen) is opgesteld door BMC en de (auteurs)rechten met betrekking tot de inhoud en het format van dit document berusten bij BMC. Dit document is uitsluitend bedoeld voor gebruik door de opdrachtgever en mag niet worden gepubliceerd of aan anderen ter beschikking worden gesteld zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van BMC.

H1 | De herdenking van de Slag om Arnhem

In 2024 is de Slag om Arnhem precies 80 jaar geleden. De gemeente Arnhem vindt het belangrijk om in dat jaar extra stil te staan bij deze bijzondere gebeurtenis tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het belang hiervan is in de huidige tijdsgeest alleen maar toegenomen. Niet alleen om de herinnering levend te houden en de gevallen te eren, maar ook als tastbare waarschuwing voor de toekomst. Een groeiend aantal conflictgebieden in de wereld, een oorlog op Europees grondgebied, de inzet van Nederlandse militairen op missies in meerdere landen en miljoenen ontheemden zorgen ervoor dat ons besef van de kostbaarheid van vrede de afgelopen jaren is toegenomen. Daarbij herdenken we gebeurtenissen die belangrijk zijn in onze geschiedenis, cultuur en die dus deel uitmaken van onze identiteit.

Sinds 2014 is er in de stad veel veranderd aangaande het herinneren en herdenken van de Slag om Arnhem. Op regionaal vlak is de samenwerking tussen de vier Airborne-gemeenten (gemeenten Arnhem, Ede, Renkum en Overbetuwe) geprofessionaliseerd en geïntensiveerd. De gemeenten zijn gezamenlijk lid geworden van de Liberation Route Europe, er is een regiomanager samenwerking Airborne-gemeenten aangesteld en de gemeenten zoeken elkaar meer dan voorheen op in de afstemming op zowel uitvoerings- als bestuurlijk niveau. In de gemeente Arnhem is de zichtbaarheid van de herdenking vergroot, denk hierbij aan Airborne at the Bridge, Jacob Groenewoudplantsoen, de trappen aan de Rijnkade en Bridge to Liberation aan de Rijnkade. De herdenking heeft als doel om lering te trekken uit het verleden en deze lessen te vertalen naar nu en de toekomst. Dit vergroot de relevantie van de impact van oorlog en de waarde van vrijheid voor komende generaties. De vraag is echter of de boodschap in de juiste vorm/op de juiste manier gecommuniceerd wordt met jongere generaties.

1.1 Motie 'Een brug naar de toekomst'

Bij de begrotingsbehandeling 2023 in november 2022 heeft de raad van Arnhem de motie 'Een brug naar de toekomst'¹ aangenomen waarin zij het college verzoekt om:

- *zich in te zetten voor een 80ste herdenking, in 2024, met een Bridge to Liberation Experience die ook regionaal en nationaal maximale betekenis heeft, en die een basis vormt voor in ieder geval eens in de vijf jaar een relevante herdenking met grotere zichtbaarheid;*
- *voor de begroting van 2024 met een voorstel te komen hoe we na 2024 invulling blijven geven aan de Slag om Arnhem-herdenking in het algemeen en De Bridge to Liberation in het bijzonder, inclusief een financiële paragraaf;*
- *daarbij in overweging te nemen dat het onwenselijk is structureel een dergelijk hoge financiële bijdrage te leveren, en daarom eens in de vijf jaar grootschalig te herdenken, en in de overige jaren betekenisvol maar kleinschaliger;*

---

¹ Gemeente Arnhem, 2022, *Motie 'Een brug naar de toekomst'*, VVD, D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, Arnhem Centraal, 9 november 2022, p. 1-2.

- *de betrokken stakeholders mee te nemen in het te maken voorstel.*

De indieners van de motie doen bij dit verzoek de volgende constatações:

- *de Bridge to Liberation heeft de afgelopen jaren een belangrijke plek gekregen als onderdeel van de herdenking van de Slag om Arnhem;*
- *de kosten voor deze herdenking zijn de afgelopen jaren enorm gestegen zonder dat de opzet van het evenement wezenlijk is uitgebreid;*
- *we zijn onderweg naar de 80ste herdenking in 2024.*

De indieners benadrukken hierbij het belang van het herdenken van de Slag om Arnhem om zo te blijven leren van het verleden en dat het een belangrijk onderdeel is geworden van de identiteit van Arnhem en dat daarbij ook sprake is van een regionaal en nationaal belang. Ze geven ook aan dat het van belang is om na te denken over een houdbare invulling op de lange termijn.

1.2 Uw vraag

Naar aanleiding van de motie vraagt u een onafhankelijk advies over een houdbare invulling van het herdenken van de Slag om Arnhem op de lange termijn waarbij de focus ligt op ambities, concept en haalbaarheid. Concreet verwacht u een langetermijnvisie op het herdenken van de Slag om Arnhem, met een centrale rol voor The Bridge to Liberation.

We vertalen uw vraag in de volgende onderzoeksvragen:

1. Welke ambities en doelstellingen passen bij de herdenking van de Slag om Arnhem na 2024 (jaarlijks en in jubileumjaren)?
2. Op welke manieren zijn die ambities in te vullen (scenario's)?
3. Wat zijn de inhoudelijke, organisatorische en financiële consequenties en randvoorwaarden van de scenario's?
4. Wat is er nodig om invulling te geven aan deze scenario's?

In het volgende hoofdstuk gaan we in op onze aanpak om deze vragen te beantwoorden.

1.3 Aandachtspunten

We zien voor deze opdracht een aantal aandachtspunten die naar onze mening een plek dienen te krijgen in het adviestraject om tot een goede besluitvorming te komen.

Breed draagvlak: de herdenking van de Slag om Arnhem is, terecht, een gevoelig en belangrijk onderwerp. Zowel om de veteranen te eren, maar ook om de gevolgen van oorlog voor toekomstige generaties zichtbaar en voelbaar te maken. Dat vraagt om zorgvuldigheid in het betrekken van stakeholders bij dit advies: niet alleen bij het schetsen van de context en het ophalen van ervaringen, maar ook bij het nadenken over toekomstige vormen.

Diversiteit: de boodschap over oorlog en vrede, moed en helden, vrijheid en overheersing is relevant voor de hele samenleving, ongeacht leeftijd, herkomst, politieke voorkeur of geaardheid. Het gaat immers over identiteit, cultuur en geschiedenis. Dat stelt eisen aan de (vorm van de) herdenking: die moet voor iedereen betekenis en zeggingskracht hebben. Met name het bereik onder jongeren en nieuwkomers is belangrijk voor het gezamenlijk herdenken en het trekken van lessen uit het verleden.

Gemeenteraad: het initiatief voor het ontwikkelen van een nieuwe langetermijnvisie is genomen door de gemeenteraad. Zij zullen na ontvangst van het advies en de politieke beraadslagingen een besluit nemen over de toekomst van de herdenking. Wij achten het daarom van belang dat zij bij het adviestraject worden betrokken, bijvoorbeeld door de initiatiefnemers te interviewen en te betrekken bij de scenario-ontwikkeling.

H2 | Onze aanpak

In dit hoofdstuk zetten we uiteen hoe we tot een onderbouwd advies komen dat als basis kan dienen voor besluitvorming in het college en de gemeenteraad.

2.1 Plan van aanpak

In stap 1 treffen we de voorbereidingen voor de rest van het traject. We maken nadere afspraken met de opdrachtgever, analyseren de context en starten met de feitelijke organisatie.

- **Startgesprek opdrachtgever.** We bespreken met de stuurgroep de motivatie van de vraag, de verwachtingen van het eindresultaat, het plan van aanpak, het overzicht van de documenten die we nodig hebben² en maken samen een lijst met personen en organisaties die we zullen interviewen. We maken de planning definitief, inclusief overlegmomenten. Daarnaast bespreken we de wensen ten aanzien van het digipanel. Gezien de informatie in de uitvraag gaan we ervan uit dat dit onderdeel wordt uitgevoerd door de gemeente op basis van gezamenlijke inhoudelijke keuzes.

² Beleidsdocumenten, subsidiebeschikkingen, begrotingen (2019-2023 + meerjarig perspectief), jaarverslagen en jaarrekeningen (2019-2022), verslagen bestuurlijke overleggen, evaluatie van de 75-jarige herdenking, en relevante uitgevoerde onderzoeken met betrekking tot Herdenken van de Slag om Arnhem / Bridge to Liberation. De gevraagde documenten worden door de ambtelijke contactpersoon verzameld en aan de onderzoekers beschikbaar gesteld.

- **Analyse van de huidige situatie en de context.** Die bestaat uit drie onderdelen: we brengen de huidige ambities en doelstellingen in beeld in relatie tot het gemeentelijk beleid en de realisatie van de doelen. We kijken naar de organisatie van de herdenking: zowel de organisatie van Bridge to Liberation als de samenwerkingsverbanden met andere partners en stakeholders. Tot slot creëren we inzicht in de financiën: kosten en inkomsten van de organisatie en het project. We onderzoeken of deze drie aspecten in balans zijn en of er knelpunten of lacunes zijn. Dit geeft inzicht in de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse). We betrekken hierbij de geleerde lessen van de '75-herdenking.
- We plannen de **interviews** met de geselecteerde personen en organisaties.
- **Opzet digipanel.** Via het digipanel toetsen we de mening van de Arnhemmers. We formuleren, in samenspraak met de afdeling Communicatie van de gemeente Arnhem, de enquêtevragen voor het digipanel en de planning van de enquête. Het doel is om de resultaten te gebruiken als input voor stap 3. De enquêtevragen worden met de begeleidingsgroep besproken en vastgesteld.

Stap 2: VERWACHTINGEN 8 mei - 30 juni

In deze stap diepen we het bestaande beeld verder uit. Hoe kijken de verschillende organisaties, stakeholders en partners naar de huidige vorm, welke verwachtingen hebben zij voor de toekomst en welke kansen en barrières zien zij? We verzamelen de informatie door **interviews** met een breed scala aan betrokkenen. Niet alleen met de gemeente Arnhem en met medewerkers van Bridge to Liberation, maar bewust ook met stakeholders, partnerorganisaties en andere Airborne-gemeenten. Zo krijgen we een breed en genuanceerd beeld vanuit verschillende perspectieven, maar toetsen en creëren we ook draagvlak voor vervolgstappen. Van de gesprekken wordt een verslag gemaakt dat voor wederhoor wordt teruggekoppeld aan de geïnterviewden. Iedere geïnterviewde ontvangt vooraf een gespecificeerd interviewprotocol waarin achtergrond, doel en gespreksthema's staan benoemd. Wij gaan in deze offerte uit van 23 interviews; zie bijlage 1 voor een conceptlijst van te interviewen functionarissen en organisaties. Aandachtspunten in de samenstelling van de lijst zijn diversiteit, het betrekken van jongeren en de gemeenteraad. De definitieve lijst wordt samen met de opdrachtgever vastgesteld in het startgesprek (zie stap 1). Na afloop van stap 2 hebben we de analyse verdiept en verscherpt, en hebben we inzicht in de opinies en verwachtingen van de direct betrokkenen. Dit resultaat wordt besproken met de begeleidingsgroep, alsmede ter wederhoor voorgelegd aan Herdenken van de Slag om Arnhem/Bridge to Liberation.

Stap 3: KANSEN 19 juni - 1 augustus

In deze stap kijken we samen met de belangrijkste stakeholders naar de kansen voor de toekomst in een **ontwerpatelier**. Op deze wijze krijgen de scenario's meer kleuring, de belangrijkste stakeholders worden deelgenoot gemaakt van de mogelijke richting(en) en we krijgen zo een duidelijk beeld van het draagvlak en de haalbaarheid van de scenario's.

Ter voorbereiding op het ontwerpatelier werken wij drie scenario's op hoofdlijnen uit in 'houtskoolschetsen' waar we voor ieder scenario de ambitie, organisatie en middelen in beeld brengen. Ook aspecten als interval (reguliere viering per jaar en viering in jubileumjaren) en doelgroepen komen aan bod.

We organiseren vervolgens een ontwerpatelier waarbij we de belangrijkste stakeholders betrekken. Samen met hen lopen we de mogelijke scenario's langs, verfijnen we de houtskoolschetsen en voorzien die van randvoorwaarden en risico's. We faciliteren in uitwisseling en discussie en bouwen zo aan ingekleurde en uitgewerkte scenario's waarin de expertise van de stakeholders is meegenomen. Op basis van de uitkomsten van het atelier werken we de scenario's verder uit en voorzien deze van een advies over de haalbaarheid. De belangrijkste stakeholders worden vooraf bepaald samen met begeleidingsgroep. BMC organiseert, begeleidt en faciliteert het ontwerpatelier en legt de resultaten vast. Die resultaten worden ter informatie naar de deelnemers gestuurd, zodat zij kunnen reageren en aanvullen.

Stap 4: KOERS 1 augustus - 30 november

In het conceptrapport presenteren we de resultaten van het onderzoek: drie toekomstscenario's die we beschrijven aan de hand van ambities, organisatie en middelen. We gaan in op de randvoorwaarden, risico's en kansen van de verschillende scenario's en doen aanbevelingen ten aanzien van de haalbaarheid. Het conceptrapport wordt halverwege september (week 37) met u en met het bestuur van de stichting Bridge to Liberation besproken, waarna we eind september (week 39) het **eindrapport** presenteren.

We ondersteunen u bij het **bestuurlijke traject** dat volgt. We denken mee over het opstellen van het college- en raadsvoorstel en verzorgen (desgewenst) een presentatie van het rapport voor het college van B en W en de gemeenteraad.

H3 | Projectteam

Voor deze opdracht werken we met een vast en complementair projectteam van ervaren onderzoekers/adviseurs. We introduceren hier kort de adviseurs en hun ervaring. De onderzoekers hebben in vergelijkbare onderzoeken al vaker met elkaar samengewerkt en zijn bij uw organisatie bekend vanwege eerder uitgevoerde onderzoeken.

3.1 Projectteam

Mevrouw **drs. Gitta Luiten** is partner Cultuur & Erfgoed binnen BMC. Ze is bij deze opdracht betrokken vanuit het inhoudelijke perspectief en fungeert als projectleider. Ze is het eerste aanspreekpunt voor de opdrachtgever en begeleidingsgroep binnen dit project. Gitta Luiten heeft een brede ervaring in de cultuursector, met name op het gebied van cultuurbeleid en -strategie. Als voormalig directeur van het Mondriaan Fonds kent ze de wereld van beeldende kunst en design, en cultureel erfgoed van binnenuit. Relevante referentieprojecten zijn onder andere:

- Gemeente Arnhem - Haalbaarheidsonderzoek Sonsbeek 2024; RESET: Onderzoek naar de Toekomstige inrichting organisatie van Sonsbeek & State of Fashion.
- Provincie Zeeland - Prestatieafspraken en draagvlakonderzoek CBK Zeeland.
- Nieuwe Stadsmuseale functie Rotterdam - Lid transitieteam en advisering over governancestructuur & samenwerking.
- Stakeholdersonderzoeken Fonds Cultuurparticipatie, Fonds voor Podiumkunsten.
- Rijksmuseum Twenthe - Lid visitatiecommissie.
- Stichting Amare - Begeleiden gezamenlijke ontwikkeling toekomststrategie van het Koninklijk Conservatorium, het Nederlands Dans Theater, het Residentie Orkest en het Zuiderstrandtheater.

De heer **Herman Uffen MSc CMC** is managing consultant bij BMC. Hij is bij deze opdracht betrokken vanuit het zakelijk en organisatorisch perspectief. Herman Uffen is een ervaren adviseur op het gebied van financiële doorlichtingen, het opstellen van businesscases en bedrijfsplannen, overhead vraagstukken, kostentoerekening en kostprijsbepaling, doorlichtingen van organisaties en projectmanagement in het publieke domein. Relevante referentieprojecten zijn onder andere:

- Gemeente Arnhem - Haalbaarheidsonderzoek Sonsbeek 2024; RESET: Onderzoek naar de Toekomstige inrichting organisatie van Sonsbeek & State of Fashion.
- Gemeente Sittard-Geleen - Evaluatie Cultuurbedrijf De Domijnen; Second opinion transitieplan De Domijnen 2.0.
- Het Nieuwe Instituut – Projectleider projectmatige inrichting programma 'Architectuur Dichterbij'.
- Netwerk Digitaal Erfgoed (voorheen: Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid (NCDD)) – Projectleider van de ontwikkeling en invoering van het Kostprijsmodel Digitale Duurzaamheid (op basis van Activity Based Costing) en het

model BIG PICTURE (verbinding tussen duurzaamheidsbeleid, oplossingen en kosten ten aanzien van duurzame digitale toegankelijkheid).

- Gemeente Venlo - Ontwikkelperspectief Missiemuseum Steyl.
- Gemeente Barendrecht - Financiële doorlichting van Cultureel Centrum Het Kruispunt.

De heer **Pepijn van Aken MA** is junior adviseur bij ons bureau. In deze opdracht ondersteunt hij Gitta Luiten en Herman Uffen. Hij heeft een achtergrond in cultuur, sport en onderwijs en werkt binnen BMC mee aan verschillende culturele opdrachten. Hij zal zich binnen de opdracht met name bezighouden met het voorbereiden van de diverse overleggen en het verwerken en rubriceren van data.

3.2 Begeleidingsgroep

De sensitiviteit van het onderwerp vraagt om een juiste mate van betrokkenheid van alle belanghebbenden. In uw opdrachtschrijving geeft u aan om een begeleidingsgroep in te richten voor het onderzoek waarin onder meer het kabinet van BM en SBR van de gemeente Arnhem vertegenwoordigd zijn. In onze ogen fungeert deze begeleidingsgroep als opdrachtgever en sparringpartner voor het onderzoek; tussentijdse resultaten worden met de begeleidingsgroep besproken. Bij het startgesprek met de begeleidingsgroep zal de definitieve samenstelling worden vastgesteld. Daarnaast is er wekelijks contact tussen de projectleider en de contactpersoon namens de begeleidingsgroep over de voortgang en het proces.

3.3 Uitgangspunten en risico's bij het uitvoeren van de opdracht

Voor het tijdig en efficiënt uitvoeren van de werkzaamheden gelden de volgende uitgangspunten:

- Bij de start van de opdracht stelt de begeleidingsgroep de betrokken medewerkers en stakeholders op de hoogte van het doel en de aanpak van deze opdracht, zodat betrokkenen tijdig zijn geïnformeerd en constructieve medewerking hieraan is geborgd. De contactgegevens van externen worden door het aanspreekpunt aan het projectteam verstrekt.
- Namens de begeleidingsgroep is er één aanspreekpunt voor het team van BMC. Met het eerste aanspreekpunt hebben wij regelmatig contact over de voortgang van het onderzoeks- en adviestraject en periodiek ook met u als begeleidingsgroep (opdrachtgever). Wij stemmen de inrichting van het adviesrapport af met de begeleidingsgroep.
- Alle voor de opdracht benodigde informatie wordt door de ambtelijke organisatie door of via het eerste aanspreekpunt verzameld en digitaal aan ons beschikbaar gesteld. Vertraging in het aanleveren van informatie kan leiden tot vertraging in de planning.
- Wij rekenen erop dat u het plannen van interne afspraken zodanig kunt (laten) faciliteren, dat het onderzoeks- en adviestraject tijdig en efficiënt kan verlopen. De afspraken zullen zowel fysiek of digitaal plaatsvinden.

Voor dit project houden we rekening met de onderstaande risico's en daarbij behorende beheersmaatregelen. Dit sluit niet uit dat er problemen kunnen ontstaan, maar eventuele kwesties herkennen we snel en bespreken we met de opdrachtgever. Als tijdige oplevering en/of de kwaliteit van het eindresultaat in het geding komen, signaleren we dit tijdig en komen we met suggesties voor bijsturing.

Risico	Beheersmaatregel
De benodigde informatie is niet of onvoldoende aanwezig.	BMC stelt een lijst op met benodigde documenten en informatie. Deze lijst wordt afgestemd met de contactpersoon van de ambtelijke organisatie.
Er is onvoldoende menskracht binnen en buiten de organisatie (externe gesprekken) voor het mede uitvoeren van de opdracht (overleggen, interviews en groepsgesprekken).	Interne overleggen worden door de ambtelijke organisatie ingepland. Samen met de begeleidingsgroep wordt de invulling van de externe gesprekken besproken. Deze gesprekken worden ingepland voor BMC. De gemeente levert hiervoor wel de contactgegevens aan.
Er komen gedurende het traject aanvullende vragen.	Dit wordt afgestemd met de stuurgroep. Eventuele extra werkzaamheden als gevolg van aanvullende vragen worden tijdig geagendeerd.

H4 | Investerings

De investering voor deze opdracht bedraagt € 28.960,—. Dit is inclusief reis- en verblijfkosten, exclusief btw en overeenkomstig prijspeil 2023. De totale investering wordt niet overschreden zonder dat daarover tijdig met u is overlegd. Onderstaand schema geeft inzicht in de opbouw van de raming per stap van het onderzoek.

Facturatie vindt plaats in twee termijnen: 50% bij opdrachtverstrekking en 50% na oplevering van het definitieve onderzoeksrapport.

	Totaal	Totaal investering
Stap 1: START: voorbereiden en analyse	36	€ 4.320
Stap 2: VERWACHTINGEN: interviews	110	€ 14.400
Stap 3: KANSEN: ontwerpatelier en scenario's	32	€ 4.480
Stap 4: KOERS: rapportage en bestuurlijk traject	38	€ 5.760
Totaal	216	€ 28.960

Bij gunning horen wij graag vóór aanvang van de opdracht of er relevante informatie is die op de factuur moet worden vermeld, zoals een order-/referentienummer of de naam van degene die verantwoordelijk is voor het goedkeuren van de facturen. U kunt dit aangeven bij uw contactpersoon van BMC.

Kosten afzonderlijke onderdelen

U heeft ons verzocht om de kosten van afzonderlijke elementen inzichtelijk te maken. Hoewel een aantal onderdelen noodzakelijk zijn om tot een onderbouwd advies te komen, kunt u op de volgende aspecten een nadere afweging maken.

Aantal interviews

In deze offerte gaan we uit van 23 interviews; daarmee hebben we in onze optiek de belangrijkste partners en stakeholders geïdentificeerd. Vanzelfsprekend wordt de investering minder wanneer wordt besloten tot een kleiner aantal interviews; dat raden we - gezien de gevoeligheid van het onderwerp - echter af. Wanneer u of de begeleidingsgroep dat nodig acht, kan het aantal interviews ook worden uitgebreid (te denken valt aan het betrekken van de gemeenteraad, bijvoorbeeld op twee momenten in het adviestraject). Dat heeft vanzelfsprekend ook gevolgen voor de investering.

Ondersteuning bestuurlijk traject

In voornoemde prijs is ook de ondersteuning bij het bestuurlijke traject opgenomen, zoals meedenken bij het opstellen van het college- en raadsvoorstel, en presentatie van het rapport aan het college en de gemeenteraad. Wanneer u hier geen gebruik van wenst te maken, wordt de totale investering € 2.560,— minder (dus € 26.400,—).

Benchmark

Indien wenselijk en van meerwaarde voor het onderzoek, onderzoeken we op hoofdlijnen hoe vergelijkbare evenementen zijn georganiseerd en gefinancierd. Het gaat hierbij niet om een uitputtende benchmark, maar om inzicht in de verschillen in opzet, organisatiekracht en financieringsmodellen. Dat brengt succesvolle modellen, gedeelde uitdagingen en mogelijke oplossingen in beeld. We bestuderen daarvoor de beleidsplannen, begrotingen, jaarverslagen en jaarrekeningen van drie (min of meer) vergelijkbare evenementen³ die samen met u worden bepaald. De benchmark is niet opgenomen in de bovenstaande totale investering; de extra kosten voor dit onderdeel bedragen € 2.080,—.

Tijdens het onderzoek wordt gekeken in hoeverre bovenstaande opties worden ingezet.

Tot slot

Op deze offerte zijn de algemene handelsvoorwaarden van BMC Advies versie maart 2018 van toepassing. Deze voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Gooi-, Eem- en Flevoland onder nummer 32078667. Een exemplaar van deze voorwaarden is bijgevoegd.

Vanuit de doelstellingen van ons kwaliteitsbeleid (zie ook www.bmc.nl/over-bmc) stellen wij het op prijs als u ons bij opdrachtverlening of afwijzing van de offerte op de hoogte wilt stellen van de expliciete redenen. Tevens vragen wij bij opdrachtverlening uw medewerking om samen met ons na afloop te evalueren of de uitvoering van de opdracht qua inhoud, proces en relatie met de opdrachtgever aan uw verwachtingen heeft voldaan.

---

³ Voorbeelden van te vergelijken evenementen zijn het 5 mei-concert op de Amstel, het Bevrijdingsfestival Overijssel of (in het kader van openbaar en vrij toegankelijk) de Nijmeegse Vierdaagsefeesten.

Gaat u akkoord met deze offerte, dan ontvangen wij graag digitaal een ondertekend exemplaar retour (secretariaatadvies@bmc.nl).

Met vriendelijke groet,
BMC

M. van der Burg MSc CMC
managing partner Sociaal Domein

Voor akkoord:
Gemeente Arnhem

L. Hoek
afdelingshoofd Economie & Cultuur

datum:

Bijlagen:

- lijst van de interviewen personen
- algemene handelsvoorwaarden (separaat)

Bijlage 1   Lijst van de interviewen personen

Deze lijst is een voorstel. De definitieve lijst wordt in overleg met de opdrachtgever bepaald tijdens het startgesprek.

- Burgemeester gemeente Arnhem (1 gesprek);
- Portefeuillehouder Slag om Arnhem gemeente Arnhem (1 gesprek);
- Bestuursadviseur Diversiteit & Inclusie (1 gesprek);
- Assistent burgemeester gemeente Arnhem (1 gesprek - optie);
- Beleidsadviseurs Economie en Toerisme en Slag om Arnhem gemeente Arnhem (1 groepsgesprek);
- Bestuur Stichting Bridge to Liberation (1 groepsgesprek);
- Zakelijk directeur organisatie Bridge to Liberation (1 gesprek);
- Artistiek directeur organisatie Bridge to Liberation (1 gesprek);
- Productieleider, Communicatie & PR & Social Media Bridge to Liberation (1 groepsgesprek);
- Adviseur Toerisme en Recreatie (Vrijheid) Provincie Gelderland (1 gesprek);
- Regiomanager samenwerking Airborne gemeenten (1 gesprek);
- Bestuur Stichting Airborne Herdenkingen (SAH) (1 groepsgesprek);
- Directie Airborne Museum Hartenstein (1 gesprek);
- Bestuur Stichting Airborne Region (SAR) (1 groepsgesprek);
- Bestuur Platform Binnenstad Arnhem (PBA) (1 groepsgesprek);
- Eusebiuskwartier (1 groepsgesprek);
- Vertegenwoordiging 11 Luchtmobiele brigade (1 groepsgesprek);
- Directie Gelders Archief (1 gesprek) (reserve);
- Directie Omroep Gelderland (1 gesprek);
- Directie ROC Rijn IJssel (1 gesprek);
- Montessori school Arnhem (advies vanuit de leerlingen) (1 groepsgesprek);
- Vertegenwoordiging van het V-Fonds (1 gesprek);
- Vertegenwoordiging van het Nationaal Comité (1 gesprek);
- Journalist (de heer Harry van der Ploeg) De Gelderland (1 gesprek).

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01